

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, kedd, december 27-én.

356. szám.

Nem sikerült . . .

Még ezen az oldalon megkezdjük és számos hasábon keresztül folytatjuk mindenféle nyilatkozatok közlését. Jegyzőkönyvek, nyílt levelek, bizalmas levelek, nyilatkozatok jönnek egymásután. Kevés mondanivalónk lesz hozzájuk, csinján bánunk el velük, mert becsületről léssen szó. Arról pedig csak nagyon finoman lehet beszélni, mint az asszony-erényről. Vagy legjobb nem is említeni, mert amikor szó esik róla, már hiba van benne.

A miniszterelnök és Horánszky Nándor ügyéről nemcsak ebből az érintett szempontból nehéz szólni. Nehéz róla beszélni azért is, mert ehhez édes hazánk zengzetes nyelve nagyon is szegény. Nincsen elég szó és fogalom a szótárunkban. Mindjárt az első mondatot per absolute nem tudjuk megfogalmazni. Hiába próbálgatjuk az ismert módokon:

„Horánszky Nándor ma segédei által . . . és nem megy tovább. Azt akarjuk irni, hogy provokáltatta Bánffy Dezsőt, de ezt nem lehet irni, mert nem igaz. Nem provokáltatta a szó ismert értelmében. „Elégtételt kért?” . . . ez se igaz. Nem kért elégtételt. „A lovagiasság útjára terelte az ügyet?” . . . szó sincs róla. „Párbajra hívta ki?” . . . nem igaz.

Hát mit csinált Horánszky?

Egyszerűen letért a sablonok unott mezejéről. A saját ügyének egy saját külön elintézési módot eszelt ki. Valami olyat, amiről még senki se hallott ebben a párbajos országban, senki se irt az ezernyi kodexekben. A jegyzőkönyv szerint ezt az új módszert feltalálója „fegyveres megtorlás”-nak nevezi s különös ismertető jel gyanánt csak annyit lehet a különféle írásokból kiböngészni, hogy az újfajta lovagias elintézés olyan, amely se nem lovagias, se nem elintézés.

A dolgról egyelőre bajos kritikát mondani. A repülőgépről se tudunk véleményt mondani, mert még azt se láttuk; a pilafról se, mert még olyat se ettünk. A jogászbál után, amikor a legtöbb affaire szokott keletkezni, talán inkább módunkban lesz az ügyről beszélni. Ha fölkapják és a gyakorlatban kellőképp kipróbálják, akkor bizonyosan jó. S akkor Bolgár Ferencz írhat új könyvet a lovagiasság szabályairól, mert a régi már elévült.

Az új módszernek egyik kritikája már benne van Horánszky Nándor segédeinek (helyesebben fegyveres megtorlási megbizottainak) a felükhöz intézett levelében. Ebben azt olvassuk, hogy: . . . „megbizásodnak eleget tennünk

nem sikerült, mert báró Bánffy Dezső ur megbizottai csakis lovagias elintézésre voltak hajlandók” . . . Ehhez pedig hozzájárulni nem akartak. Miért? Az elintézés ellen volt kifogás, vagy a lovagiasság ellen? Vagy talán Bánffy személye ellen? Ez lehetetlen. A segédek akkor el se fogadták volna a megbízást, vagy ha már elfogadták, akkor megmondták volna nyíltan és vagy becsületbírószágot kérnek, vagy maguk elítélik Bánffyt. Nem olyan embereknek ismeri őket az ország, akik rejtett szavakkal, titokzatos kifejezésekkel sértene. Meg aztán, ha a maguk nézetét, véleményét, elhatározását fejezik ki, nemcsak világos szóval, egyenes beszéddel teszik ezt, de nem is mennek tárgyalás közben újabb utasításért a felükhöz.

Az újfajta megtorlási eljárás (vagy mondhatjuk el nem járásnak is) tehát tisztára a Horánszky találmánya, mint a huszonnégyszázalékos kvótakulcs. Hogy mit jelentsen, aziránt még nem vagyunk tisztában. Láttunk már párbajokat ebben az országban, ahol a felek szó nélkül összemérték a kardjukat, vagy lövöldöztek egymásra. Hallottunk már olyan esetekről is, ahol a sértő fél azzal ment a viaskodásba, hogy ő csak „kiáll”, mert akit megsért, azzal megverekszik, még ha nem tartja is lovagias embernek. Volt már olyan eset is a párbajok történetében, hogy az egyik vagy másik fél lovagiassága aggályossá vált és becsületbírószágot döntött a dologban. Gyakori eset az is, hogy a sértett egyáltalában nem provokál, hanem vagy zsebre teszi a bántalmat, vagy a bíróság előtt keres orvoslást.

De olyan eset még nem volt soha (s valószínűleg nem is lesz több), amelyben a sértett fél kér ugyan elégtételt, de kiköti, hogy az ne legyen lovagias. Csak megtorlás legyen. Mit jelent ez a szó, hogy megtorlás? Visszaadása egy sérelemnek. Megbüntetése a bántalmazónak. A „fegyveres megtorlás” tehát a szó szerinti való értelmében olyan párbajt jelentene, amelyben csakis Bánffynak szabad megebesülnie. Mert ha Horánszky kapna sebet, „fegyveres ráduplázás”-nak kellene az esetet minősíteni s az már nem érvényes.

Egyébként a segédek, mint tulnan látható, napirendre tértek a dolog fölött. Mi se tehetünk jobbat. Mondjuk, hogy el van intézve. Vagy ha jobban tetszik, használjuk az egyik nyilatkozat szavait, és mondjuk, hogy „nem sikerült.”

De azért bizonyos, hogy van egy pár millió ember, aki a mélyére nézve a dolgoknak, azt fogja mondani:

— Dehogyan nem sikerült . . . nagyon is sikerült.

Horánszky Nándor ügye.

Már a karácsonyra kiadott lapunkban megirtuk, hogy Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke kijelentette, hogy azért a sértő levélért, melyet báró Bánffy Dezső miniszterelnök hozzá intézett, s amelyet már ismer az olvasó, lovagias uton szerez elégtételt. Tegnap a miniszterelnöki palotában gróf Károlyi István és Szemere Miklós keresték fel báró Bánffyt, akit megbizójuk nevében provokáltak. Bánffy még tegnap báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert és Gajári Ödön képviselőt kérte fel segédekül, s a négy megbizottal estelel összeült a nemzeti kaszinóban, ahol az ügyet tárgyalták.

Az affaire-ról és további fejleményeiről a legvilágosabb és legautentikusabb képet azok a nyilatkozatok és jegyzőkönyvek adják, amelyek itt következnek időrendben sorakozva:

(A segédek jegyzőkönyve.)

A nemzeti kaszinóban folyt tárgyalásokról a két fél megbizottai a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv.

Felvéve a Horánszky Nándor és Bánffy Dezső báró urak között felmerült ügyben, Budapest, 1898. december hó 25-én.

Jelen voltak az alulírottak.

Gróf Károlyi István és Szemere Miklós, mint Horánszky Nándor megbizottai, fegyveres elégtételt kívánnak báró Bánffy Dezsőtől az általa Horánszky Nándorhoz intézett levélért.

Gróf Károlyi István és Szemere Miklós egyben kijelentik, hogy Horánszky Nándor ezt csupán fegyveres megtorlásnak tekinti és teljes cselekvési szabadságát fentartja a politikai természetű ügy felderítésére.

Gróf Károlyi István s. k.
Szemere Miklós s. k.

Báró Fejérváry Géza és Gajári Ödön, mint báró Bánffy Dezső megbizottai kijelentik, hogy felük Horánszky Nándornak bármilyen fegyveres elégtételt adni feltétlenül készen áll. Kijelentik továbbá, hogy Horánszky Nándor annak fenti nyilatkozatában fentartott azt a jogát, hogy „teljes cselekvési szabadságát fentartja a politikai természetű ügy felderítésére” — az ügy fegyveres elintézése esetén is — készséggel elismerik Horánszky Nándor annak a megbizottai részéről jegyzőkönyvbe iktatott ama kijelentésére, mely szerint ő a fegyveres elégtételt csupán fegyveres megtorlásnak tekinti, kijelentik báró Bánffy Dezső megbizottai, hogy e kijelentést helyénvalónak nem tartják. A fegyveres elintézés a lovagias ügy befejezésének egyik szabályszerű módja és a sértés megtorlásának egyik lovagias módszere lévén, ilyen kijelentés fölvételét a megállapodások körébe részéről nem tartják megengedhetőnek. A fegyveres elégtételt feltétlenül megajánlják.

Báró Fejérváry Géza s. k.
Gajári Ödön s. k.

Alulírott gróf Károlyi István és Szemere Miklós, mint Horánszky Nándor ur megbizottai kijelentjük, hogy mi feltételekhez az elégtételt kívánást nem kötjük, de nyíltan kijelentjük, hogy csakis fegyveres megtorlást kérünk, és ezt ily értelemben nem kapván, ezzel az ügyet részünkről befejezettnek tekintjük.

Gróf Károlyi István s. k.
Szemere Miklós s. k.

Atulhrott báró Fejérváry Géza és Gajári Ödön, mint báró Bánffy Dezső megbízottai kijelentjük, hogy a feltétlen fegyveres elégtételt följánlottuk. A fenti nyilatkozatot annak tekintjük, hogy az általunk feltétlenül följánlott lovagias elégtételt Horánszky Nándor ur megbízottai el nem fogadták. Ezzel az ügyet báró Bánffy Dezső urra nézve befejezettnek nyilvánítjuk.

Báró Fejérváry Géza s. k.
Gajári Ödön s. k.

(Horánszky segédeinek nyilatkozata.)

Horánszky Nándor megbízottjai a közölt jegyzőkönyv egyik példányát a következő levél kíséretében juttatták felükhöz:

Tisztelt barátunk!

Azon megbízásodnak, hogy báró Bánffy Dezső urtól a hozzád intézett levélért részedre fegyveres megtorlást szerezzünk, eleget tennünk nem sikerült, mert, mint azt a mellékelt jegyzőkönyvből láthatod, báró Bánffy Dezső ur megbízottai csakis lovagias elintézésre voltak hajlandók, ehhez pedig mi, az ismert előzmények után, hozzá nem járhattunk.

Budapest, 1898. december 25.

Gróf Károlyi István s. k.
Szemere Miklós, s. k.

(Bánffy segédeinek nyilatkozata.)

A miniszterelnök megbízottjai a következő nyilatkozattal adták át a jegyzőkönyvet báró Bánffy Dezsőnek:

Nagyméltóságú báró Bánffy Dezső urnak
Budapestben.

Mélyen tisztelt barátunk!

Horánszky Nándor képviselő urnak előted Károlyi István gróf és Szemere Miklós urak útján levélben kifejezett „fegyveres elégtétel” kérésére bennünket szólítván fel megbízottaidul, az ügyre vonatkozó jegyzőkönyvet ézennel átadjuk.

Kitűnik e jegyzőkönyvben foglaltakból, hogy mi a te részedről Horánszky Nándor urnak, mint sértettnek, a téled Károlyi István gróf és Szemere Miklós urak levele útján kért „fegyveres elégtétel” föltétlenül följánlottuk.

Bebizonyul továbbá, hogy Horánszky Nándor ur az ő megbízottait az ügy fegyveres elintézésére nézve oly utasítással látta el, amelyről a priori tudnia kellett, hogy a tett föltétel, t. i. hogy a megkért és följánlott lovagias elégtétel „csupán fegyveres megtorlás”-nak minősítették, részünkről föltétlenül följánlottuk; ami egyúttal nyilvánvalóvá teszi, hogy az ily föltételhez fűzött elégtételkérés a magát sértettnek deklarált fel részéről, — akinek a párbajra kihívás után a fegyverválasztás és párbajmódszerek megállapításán túl tudvalevőleg más nyilatkozatra joga nincs — egyértelmű azzal, mintha a fegyveres elégtétel meg sem kéretett volna.

Fogadd kiváló tiszteletünk és őszinte barátságunk kifejezését, amelylyel vagyunk!

Budapestben, 1898. évi december hónap huszonhatodikán,

nagyrabecsülő hived

Báró Fejérváry Géza s. k.
Gajári Ödön s. k.

(Horánszky nyilatkozata.)

Horánszky Nándor, a nemzeti párt elnöke, ma este egy hosszabb nyilatkozatot adott ki, amelyben pénteki beszéde előzményeit ismerteti. A nyilatkozat, amely nagyon sok részében alaposan elűt a pénteki beszédétől (ezekre alább mutat rá egy tudósításunk), egész lényegében így szól:

Nyilatkozat.

Nagyméltóságú báró Bánffy Dezső urnak a napilapok tegnapi számában megjelent levelére, melyet hozzám a megelőző napon sajátkezűleg írva

is megküldött: kötelességemnek tartom a következőket közölni:

Ő nagyméltóságától 1895. december 28-áról kéhezve a következő, sajátkezűleg írott levelet vettem:

„Budapest, 1899. december 28.

Édes barátom!

Ha tudnám biztosan, hogy honn leszel és senki sem háborgat, úgy holnap, vasárnap délután 4—5 között felkeresnélek. Válaszodat kéri tisztelő barátod.

báró Bánffy Dezső s. k.

Ezen levélre válaszoltam, hogy a kitűzött időben honn leszek.

Ő nagyméltósága felkeresvén, kérdést intézett hozzám gróf Apponyi Albert ur azon hirlapi cikkének értelme és célja iránt, mely a „Treuga dei” cím alatt ismeretes, mire én lényegileg azon választ adtam, hogy azon cikk megjelenéséről előzetes tudomással nem bírván és azt magam is csak a lapokból olvasván, annak céljára vonatkozólag gróf Apponyi megkérdése nélkül biztos választ nem adhatok, de ha óhajtja, hozzá kérdést fogok intézni. A beszélgetés természetesen kiterjedt a cikknek kombinálható békés természetére is. Ő nagyméltósága belenyugodván a kérdés megtételébe, ezt neki megígértem azzal, hogy az érkezendő válasz tartalmát vele közölni fogom.

Gróf Apponyi Albert urtól, aki Eberhardon időzött, a hozzá intézett soraimra a következő sajátkezűleg írt levelet vettem:

„Kedves Nándor!

Ma vett igen érdekes leveledre tegnapi levelem tulajdonképp már magában foglalja a választ.

En nem fuziót kezdeményeztem, az elvi álláspontok gyengítését, — sőt a politikai küzdelem szünetelését is kizártnak tekintem: csupán a gyűlölködést akarom kiküszöbölni, hogy testvéri indulattal együtt ülhessük meg a nagy ünnepet és hogy közéletünk normális kerékvágásba jöjjön. Ennek föltételül nem én, hanem a dolog természete a törvényesség helyreállítását tűzi ki. Erre alkalmas formának tartom, ha:

1. a kuriai bíraskodásáról szóló javaslat tárgyalását ez ülésszakban feltétlenül biztosítjuk;

2. ha e tárgyalás alkalmából nem csupán a szükséges módosításokat eszközöljük magán a javaslaton, de abba felvesszük a választási eljárásra, a hivatalos tulkapások fekezésére, a névjegyzék elkészítésére, a közegek hatályosabb felelősségére stb. vonatkozó mindamaz intézkedéseket, melyek a választási szabadságot komolyan biztosítják.

Hogy a második pontnak eleget akar-nak-e tenni, az csak magánál a javaslatnál fog bevalni. Ma közvetlenül az elsőről van szó, — és e tekintetben Bánffy nyilatkozata — a tegnapiak értelmében — még némi módosítást, vagy legalább kiegészítést igényel.

Ebből világosan látható, hogy minő határok közt mozog az, amit akarok és hogy igen komoly és konkrét dolog.

Egyébiránt szívesen elismerem, hogy Bánffy nyilatkozatának hangja, sőt — némi fontartással — tartalma is igen előzékeny és biztató,*) ha tehát ő kívánja, kész vagyok a dolgot vele privátive megbeszélni, még mielőtt a Házban kifejténém.

Szeretném, ha ebben a megbeszélésben Te is részt vennél.

A viszonylátásig ölel hű barátod

Eberhard, 1896. január 3.

Apponyi Albert.

Gróf Apponyi Albert ur levelének megérkezését ő nagyméltóságával tudtván, néhány nap múlva a következő, aláírás nélküli hivatalos levelet vettem:

„M. kir. miniszterelnökség.

Nagyságos ur!

Báró Bánffy miniszterelnök ur ma reggel haza érkezett. Arra kéri ő exczellenciája

*) Vonatkozás ő nagyméltósága újévi beszédére.

Nagyságodat, méltóztassék őt ma délután 4—5 közt látogatásával szerencsételtetni.

Budapestben, 1896. január hó 8-án.

Ezen levél folytán a kitűzött időben megjelenvén, ő nagyméltóságával megállapodtunk, hogy ő, gróf Apponyi Albert és én, január 10-én este nálam találkozunk.

A találkozás megtörtént és beható megbeszélés tárgyává tették a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat és az ennek keretébe felveendő választási törvényre vonatkozó módosítások, amikor is a választási törvénynek egyszerűen jelentőséggel bíró összes fejezetei megbeszéltek és a megállapodás az lett, hogy néhány kívánalom kivételével, mely utóbbiakhoz beleegyezését ekkor nem is adta: ő nagyméltósága a törvény megalkotását kilátásba helyezte és megígérte, hogy ebben az értelemben fog cselekedni és eljárni. Megjegyzem, hogy a millenniumi békén kívül semmi más kérdés szóba nem jött és csupán az hangsúlyoztatott, hogy ezen alkotás létrehozatalára az ország érdekében törekszünk.

E megbeszélés folytán az értekezés eredményei másnap pontozatokba foglalván, ezen pontozatokat, feljegyzésem szerint, január 12-én bocsátottam ő nagyméltóságának rendelkezésére.

Gróf Apponyi Albert január 15-én a képviselőházban a belügyi tárcaánál felszólalván, kifejtette ezekre vonatkozó álláspontját és kérte a kormányt, hogy a gyógyulási processus megkezdésére közreműködjen, mely alkalommal ő nagyméltósága felszólalásában oda konkludált, hogy újévi beszédeben Apponyi Albert képviselő urnak kívánságát vissza nem utasította, sőt azt azon korlátok között és értelmezéssel, melyet ezen beszéde tartalmazott — most is elfogadja, beismervén, hogy az ország érdekében lesz, ha békés és tárgyilagos tárgyalások mellett tehetik meg a pártok kötelességeiket, kijelentvén egyszersmind, hogy nézete a kormányé és reményli, a párté is, mely őt eddig támogatta. E két beszéd az országgyűlésnek január 15-iki ülésére vonatkozó naplójában egész terjedelemben olvasható.

Január 18-án Széll Kálmán országgyűlési képviselő urtól a következő sajátkezűleg írt levelet vettem:

„Budapest, 1898. 18/I.

Igen tisztelt barátom! Nagyon leköteleznél, ha holnap, vasárnap 11 órakor a Jézaloghitelbankban (Nádor-utca 7.) felkeresni sziveskednél. Kiváló tisztelettel igaz hived: Széll.

A tisztelt képviselő urat felkeresvén, közölte velem, hogy ő nagyméltósága a miniszterelnök ur a béketárgyalások érdekében óhajt velem találkozni, minek folytán én haladéktalanul hozzá mentem a várba.

Ekkor közölte velem a következőket: Mi őt becsaptuk, azonban ő beleegyezik az indítvány beadásába, el is fogja fogadni, de látja, hogyha a szóban forgó törvény revideálva és megalkotva lesz, akkor a kiegyezést a szélsőbal agyon fogja beszélni s ebben áll az ő becsapása. Kijelenti tehát, hogy ő nem mehet bele abba, hogy végrehajtható törvényt adjon és a kiegyezés agyonbeszéltevé, az a választási agitációba belevitessék, ugyanazért, ha a kiegyezés, melynek létrehozatala még azon az országgyűlésen tervezett, az országgyűlésen keresztül nem megy, ő egy reformált választási törvényt el nem fogadhat, hanem valami módon meg fogja akadályozni annak törvényerőre emelését. Kijelenti azt is, hogy ha a kiegyezés letárgyalatik bona fide meglesz a szentesített törvény. Ugyanekkor abbéli kívánságát fejezte ki, hogy ezen kijelentését gróf Apponyi Alberttel ne közöljem.

En sajnálkozásom és az utóbbi kívánság lehetetlenségének kifejezése mellett távoztam, gróf Apponyi Albert urral a történetet közöltem és a reá következő napok valamelyikén, de január 22-ike előtt, kieszközöltem, hogy a képviselőház miniszteri szobájában mindhárman találkoztunk. Ami még is törtévé, ő nagyméltósága fentebb korvonalozott szándékát ujjal is kifejezte.

Gróf Apponyi Albert erre azon szándékát és óhajtását fejezte ki, hogy meg kellene most már

találni a módot a szakításra, hogy e tárgyban is újra mint politikai ellenfelek álljunk egymással szemben: ez pedig csak úgy volna elérhető, ha ő nagyméltósága a beadandó indítványt visszautasítaná, miután a történet ismerete nélkül senki sem fogná megérteni a mi eljárásunkat, ha tudniillik a szakítás kezdeményezése tőlünk jönne. Hogy azonban ezen kívánság kifejeztetett-e általa ő nagyméltóságával szemben is, vagy csak közöttünk képezte megbeszélés tárgyát, erre sem gróf Apponyi Albert képviselő ur, sem én nem emlékezem.

Gróf Apponyi Albert ur indítványát, mely a közgazdasági kiegyezések létrejövetelére — nem volt reménytelen — a képviselőház január 22-iki ülésében a történet után is — benyújtotta és ezen indítvány, mely a képviselőház irományai között is látható, a Ház által kinyomattatván, indokolás végett a január 25-iki ülésre napirendre tüzetett, mely alkalommal gróf Apponyi Albert ur indítványát kifejtve, ő nagyméltósága ahhoz azon kijelentéssel járult hozzá, hogy a Ház mondja ki, hogy az indítványt tárgyalni kívánja és azt előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalására küldött bizottsághoz utasítja.

A két beszéd a képviselőház január 25-iki ülésére vonatkozó naplójában olvasható.

A törvényjavaslatnak további sorait a képviselőház és főrendiház azon naplói és jegyzőkönyvei tüntetik fel, melyek annak tárgyalására vonatkoznak, melyekből nyilvánvaló, hogy a képviselőház a javaslatot június 20-iki ülésében harmadik felolvasásban is elfogadta a ugyanakkor további tárgyalás végett a főrendiházhoz átküldötte, ahol is, az ennek június 31-iki ülésében jelentetett be. Továbbá, hogy ezen javaslat a főrendiháznak csak szeptember 19-iki ülésében tárgyalattat, valamint hogy ezen javaslat a képviselőházhoz némi módosítással visszaérkezvén, az a Háznak október 1-én jelentetett be, amikor is annak kinyomtatása elrendeltetvén, érdemileg az többé tárgyalható nem volt, mert a képviselőház már az erre következő utolsó ülésében királyi leirattal feloszlatottatott.

Ez a hű tényállás.

A hivatkozott levelek eredetiben nálam megtekinthetők.

Budapest, 1898. december 26-án.

Horánszky Nándor.

(Horánszky nyilatkozata a szabadalvú körben.)

A szabadalvú pártkörben a képviselők meg vannak elégedve a Bánffy-Horánszky-ügynek a közönség részéről való fogadtatásával. Azt várják, hogy az ügynek — magának a lovagias ügynek is — a Házban lesz még folytatása s el vannak készülve arra, hogy nagy viharok is kerekednek még az affaireből. A párt hangulatából ítélve, a viharok ezuttal nem lesznek egyoldaluak, hanem nyomtatékosan résztvesz azokban a kormány párt is. Híre járt, hogy Rakovszky hozza majd fel az ügyet valamilyen formában, talán holnap napirend előtt. Hangsúlyozták, hogy a „csupán fegyveres megtorlás“ magának Horánszky-nak volt a kívánsága. Eszükbe jutott az embereknek az is, hogy Horánszky évek előtt Szilágyit is provokáltatta, de akkor a segédek mindnyájan kijelentették, hogy sértés nem is történt Szilágyi részéről.

A klubban szenzációt vártak, mert híre járt, hogy Szemere Miklós és gróf Karolyi István nyilatkozni fognak. Ez azonban nem történt meg.

Ahelyett megjött a másik szenzáció: Horánszky nyilatkozata. Érdekes, hogy e nyilatkozat milyen osztatlan meglepéssel találkozott a pártkörben. Pedig alkalmasint nem ezzel a célzattal tette azt közzé a nemzeti párt alvezére.

Mert mi van a nyilatkozatban? Első sorban egy csomó levélke, azzal a tartalommal, hogy: jöjjön a lakásomra.

De nem ez a fontos. Az a fontos, hogy a nyilatkozatban benne van a teljes igazság, oly precizitással, hogy — amint Bánffy maga mondta — ő se tudta volna a tényeket ily pontosan összeállítani. A miniszterelnökre nézve persze nem oly fontos egy ily találkozás, hogy annak a napját a memoirejaiban feljegyezze. Horánszky feljegyezte, de úgy látszik csütörtökön nem olvasta el jegyzeteit, mert különben a dátumok a pénteki beszédben is azok lettek volna, amelyek most a nyilatkozatban vannak konstatálva.

A beszédből úgy látszott, mintha Horánszky azt akarná mondani, hogy Bánffy akkor állott el a megegyezéstől, amikor Apponyi és a nemzeti párt már engagáltak a magát, amikor ő már nyakig benne volt a kuriai biráskodásban és a Treuga deiben. Pedig ma Horánszky ráczáfol saját magára és konstatálja, hogy

január 12-én történt a megegyezés,

január 19-én lépett attól Bánffy vissza és január 22-én, tehát Bánffy visszazalépése után állott elő Apponyi a kuriai biráskodással és a békével. Január huszonkettedikig semmisen történt, tehát január tizenkilencedike után Apponyinak módjában lett volna harcrot indítani, a kuriai biráskodásra vonatkozó indítványát meg nem tenni és egyáltalán úgy járni el, mintha Bánffyval sohse tárgyalt volna. Szószegésről akkor lehetne szó, ha Bánffy Apponyinak az első, engagáló lépése után áll el a megállapodástól, vagy ha egyáltalán nem is jelenti be, hogy nem tartja kötelezőnek a megegyezést, hanem azért mégis megbuktatja a kuriai biráskodást.

S még azonfelül nem is Bánffy buktatta el Apponyi indítványát, hanem az Apponyi jó emberei, a klerikális főrendek, akik törölték a „kancelparagraphot“, a 169. szakaszt a javaslatból. Bánffy azt mondta, hogy a kiegyezés előtt nem fogadhatja el a kuriai biráskodást, de a 169. szakasz nélkül liberális ember sohse fogadhatná azt el, mert e szakasz eltörlése veszedelmes lehet a szabadalvú pártira és a függetlenségi pártira, csak épen a klerikálisoknak lenne abból haszna.

Igy fogták fel a pártban Horánszky nyilatkozatát, amely — ha még oly furesának látszik is — határozottan javított a Horánszky ellen meglevő hangulaton.

A politikai helyzet.

Holnap, minden jel szerint, megint részben zajos, részben zárt ülés lesz a képviselőháznak. A zajt azok csinálják, akik szokták, a zárt ülést pedig a Horánszky-ügy apropójából akarják kérni. A Horánszky-ügy elintézési módja ugyan az ellenzéken se tetszik, valamint hogy a nemzeti kaszinó (amely szintén kitesz egy ellenzéki pártklubot) ma sok olyan hangot hallott, amely épenséggel nem tartja szerencsés ideának a „fegyveres megtorlás“ ismeretlen fogalmát. De mindez nem elegendő ok arra, hogy a holnapi ülés ne legyen viharos. Sőt arról is hallottunk beszélni, hogy néhány intransigens úgy nyilatkozott, hogy a miniszterelnököt inzultálni fogják. Noha képtelenség magyar emberről, akit lovagiasnak tartanak, ilyen dolgot feltenni, regisztráljuk a hírt, mert szó folyt róla.

Itt egyben megemlítjük (az általános vélemény teljesebb ismertetése kedvéért), hogy egy főrangú igen magas állású katonatiszt ma este így nyilatkozott a Bánffy-Horánszky-ügyről:

— Igazán különös, hogy akit első Ferencz József, Európa leggentlemanebb uralkodója első tanácsosának tart és kézzszorítással fogad, azzal Horánszky Nándornak derogál a kardját összemérni. Már most kinek van igaza? Melyik vonja le ebből a konzekvenciákat?

A mai nap egyebekben soványabb politikai híreit itt foglaljuk össze:

(A kormány üdvözlése.)

A selmeczbányai szabadalvú párt végrehajtó bizottsága dr. Stuller Gyula elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a tagok teljes számmal vettek részt. A végrehajtó-bizottság a párt nevében egyhangulag bizalmat szavazott a kormánynak s a következő táviratot küldte el:

Báró Bánffy miniszterelnök urnak.

A selmeczbányai szabadalvú párt végrehajtó bizottsága mai napon tartott ülésében teljes bizalmat nyilvánítja nagyméltóságod iránt, s elismeréssel adóván nagyméltóságodnak a nehéz politikai helyzetben tanúsított erélyes és az ország közérdekeit megóvó férfias magatartásáért, a jövőre is őszinte szívvel kitartást kíván.

Staller, pártelnök.

Báró Podmaniczky Frigyes urnak, Budapest.

A selmeczbányai szabadalvú párt végrehajtó bizottsága üléséből elismerését nyilvánítja a súlyos politikai helyzetben kitartással küzdő szabadalvú párt iránt s a jövő férfias küzdelemhez kitartást és sikert kíván.

Staller, pártelnök.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnököt a tegnapi és mai nap folyamán még a nyiregyházi, nagybecskereki, karánsebesi, gyertyámosi és szilágyoslyói szabadalvú párt is táviratilag üdvözölte.

A nagybecskereki szabadalvú párt délutáni népes értekezleten a kormánynak és a szabadalvú pártnak hazafias működéséért köszönetet szavazott, kijelentvén, hogy továbbra is támogatja a kormányt, Végül elhatározták, hogy a kormányelnököt táviratilag üdvözlik.

Ungvárról báró Podmaniczky Frigyes, mint a szabadalvú párt elnöke, a következő táviratot kapta: „Az ungvári választókerület szabadalvú párti választóinak mai napon tartott igen népes gyűlése a szabadalvú párt iránt teljes bizalmát és ragaszkodását nyilvánítja és kéri nagyméltóságodat, kegyeskedjék ezt a pártnak tudomására hozni, Rónay Antal pártelnök. Dr. Virányi Sándor jegyző.

Az ungvári kerület szabadalvú választói egyhangulag bizalmatlanságot szavaztak képviselőjüknek, gróf Sztáray Gábornak azért, hogy a kormánypártból kilépett. Báró Bánffy miniszterelnöknek pedig bizalmat szavaztak.

(Elnök-választás.)

Holnap vagy holnapután talán már folytatják az elnök-választási vitát a képviselőházban. Ami az elnök-választás napját illeti azonban, erről még beszélni se mer senki, aki azt akarja, hogy komoly politikusként tartsák. Uj-évig nem lesz a Háznak elnöke, legalább a mostani kilátások szerint nem lesz. Valamikor februárban talán elég kegyes lesz a Ház, hogy megkonstituálja magát.

(Népgyűlések.)

A kolozsvári egyesült ellenzék ma a „Redoute“-ban népgyűlést tartott. A gyűlés elnöke Bend Ferencz volt. Az elnök először is a helyzetről beszélt, amelyet rendkívül aggasztónak mondott. Mig az elnök a helyzetről beszélt, a nagyszámban jelenlevő szocialisták folyton kiabáltak: — Éljen az általános szavazati jog!

Közben pedig telehintették a padlót azokkal az ismert czédulákkal, amelyekben az áll, hogy: „Nem lesz addig nyugalom Magyarországon, mig az általános titkos szavazati jogot törvénybe nem iktatják.“

Az elnök után Várdi Aurél ügyvéd hosszabb beszéd kíséretében határozati javaslatot terjesztett a gyűlés elé, amelyet el is fogadtak. A

javaslathoz Bartha Miklós is hozzájárult és azzal a kijelentésével, hogy az általános titkos szavazati jognak híve, sikerült neki a szocialistákat elhallgattatni. Azt is kijelentette Bartha Miklós, hogy az ellenzék el van szánva az erkölcsi és fizikai halálra is, de pozíciójából nem enged.

Utána Hentaller Lajos és Barabás Béla képviselők beszéltek. A vidékiek nevében gróf Bethlen Bálint szónokolt.

Az elfogadott határozati javaslat a következő: „Mindenekelőtt erős szavakkal tiltakozik a Tisza-lex ellen. Egyben kimondja, hogy a kormány előrelátásának hiánya és hatalmi önzésének mértékeltensége által előidézett jelen válságos helyzetből való kibontakozás első eszközét abban látja, hogy a jelen kormány helyét egy más, olyan kormány foglalja el, mely az egyéni jogok tiszteletbentartásának, a közszabadságok sértegetésének és a képviselőválasztások tisztaságának törvény útján leendő biztosítását köteletségének ismeri és az Ausztriával szemben függőben levő gazdasági kérdéseknek közjogunk épségét nem érintő alakban leendő megoldását garantálja.”

A székesfehérvári néppárttal szövetkezett függetlenségi párt ma népgyűlést tartott, amely Meszlény Lajos józsi mókáin mulatott. Az intelligencia és a szavazó-polgárság zöme teljesen távol tartotta magát ezen, különben teljesen jelentéktelen tüntetéstől. Kalocsay és Meszlény képviselőkön kívül egy képviselő sem volt jelen.

Eger város ellenzéki polgársága ma délelőtt nagy népgyűlést tartott több ezernyi polgár részvételével. Elnökké Szederkényi Nándort, jegyzővé dr. Csutorást választották meg. A népgyűlés lefolyása alatt mindvégig a legharciasabb volt a hangulat. A szónokok kiméletlenül ítélték el a Bánffy-kormány „alkotmányellenes” tényeit. Alföldi indítványára Szederkényi és Kopácsi beszédei után egyhangulag elhatározták, hogy a képviselőházhoz feliratot küldenek.

Temesvárott a délmagyarországi ellenzék czége alatt ma délután a vigadóban tartott ugynevezett tiltakozó népgyűlésen, a szorosán vett rendezőkön kívül alig 15 vagy 20 választó vett részt. A termet a Bauernverein kerületéből összehozott sváb parasztok töltötték meg a feltűnő nagy számban megjelent szocialista-munkásokkal együtt.

Előre jelezték és fenne hirdették az ellenzéki korifeusok ideérkezését, így többek közt Kaas Ivor báró, Bolgár és Barabás országgyűlési képviselőknek lejövetelét is várták, de közülök egyetlen egy sem jelent meg. Ezen a népgyűlésen tehát csupán a „helyi nagyságok” szerepeltek.

Megjelentek: Blaskovics Ferenc országgyűlési képviselő, a „Bauernverein” alelnöke, dr. Fülöp Béla ügyvéd és Gabriel József szocialista betűszedő, kik egyszermind a gyűlés szónokai is voltak.

Dr. Fülöp határozati javaslatához, mely az ismert ellenzéki vádak alapján foglal állást a kormány és a szabadelvű párt ellen, Gabriel a szocialisták nevében pótlást indítványozott, mely az általános választási jogot sürgeti. Ez kissé zavarba hozta a rendezőket, végül azonban Blaskovics azzal ütötte el a kellemetlen incidens, hogy azt mondta ki, miszerint a szocialistáknak ezt az indítványt körülményesebben kellett volna megokolniuk.

Dr. Fülöp határozati javaslatát elfogadták. Együttal felérték táviratilag báró Fejérváryt, hogy foglaljon állást a lex-Tisza ellen és bírja rá a koronát, hogy hallgassa meg a kilépettek véleményét a parlamenti helyzetről.

A kassai ellenzék egy része népgyűlést hívott ma délelőttre egybe. A napirenden volt az általános titkos választói jog követelése is. A szocialisták külön kiáltványban hívták meg a munkásokat. A kiáltványban többek között ez áll:

„Kiváltságos urak! Ti sokat beszéltek alkotmányról, mely veszélyben forog, hazáról és nemzetről, melynek sorsa szíveteken fekszik. Sokat beszéltek már azelőtt is róla. Nem hiszünk nektek!”

A népgyűlésről még az ellenzék intelligens elemei is távol tartották magukat.

TÁVIRATOK.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, december 26. Loew, a semmitőszék büntető-tanácsának elnöke, ma délután egy irodatiszt kíséretében a belügyminisztériumba ment, ahol háromnegyed kettőtől fél-négy óráig Dupuy miniszterelnök vallomását vette fel. Miután az irodatiszt eltávozott, Loew még egy és fél órán át értekezett a miniszterelnökkel.

Páris, december 26. Max Regis volt algiri polgármester a „Droits de l'homme” egy cikké miatt Lepic szerkesztővel kártpárhajt vívott, amely kilencszéri összecsapás után a felek megsebesülése nélkül végződött.

Páris, december 26. A Havas-ügynökség megezáfolja a „Matin”-nak azt a híresztelését, hogy Bard semmitőszéki bíró Picquarttal a semmitőszék ülésein kívül érintkezett.

Páris, december 26. A semmitőszék szerdára megidézte Barthout-t.

Angolok Transzában.

London, december 26. A Reuter-ügynökségnek jelentik Johannesburgból: a múlt hétfőn egy boer rendőr agyonlőtt egy Edgar nevű brit alattvalót. A rendőrt kétszáz font letétele mellett szabadlábra helyezték. Ebből az esetből kifolyólag az angol lakosság tegnap tiltakozó gyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy petíciót intéz Viktória királynőhöz, amelyben erélyes hangon panaszt emel a boer rendőrség zsarnoksága ellen és kéri a királynőt, utasítsa transzáli diplomáciai képviselőjét, hogy lépéseket tegyen arra nézve, hogy a rendőr ellen, aki Edgart megölte, teljesen részrehajlatlanul járjanak el és általában oltalmazza meg a brit alattvalók életét és vagyonát a rendőrség ellen. A gyűlésen a két párt összetűzött és bottal ment egymásnak. Egy angol önkéntes-őrnagynak letépték a kabátját. Három embert letartóztatnak. A burgherek a postaépületbe vonultak és petíciót adtak át az angol alkonzulnak, aki megígérte annak fölterjesztését.

A spanyol-amerikai béke.

Washington, december 26. Az amerikai békebiztosok Párisból ideérkeztek és Mac Kinley elnöknek a békeszerződést átadták. Azt várják, hogy a szenátusnak a békeszerződést közvetlenül a kongresszus összeülése után terjesztik elő.

Kréta.

Pétóvár, december 26. A „Petersburger Zeitung”-nak jelentik, Krimből hogy a törökül és görögül beszélő orosz tiszteket felszólították, hogy a kréti közigazgatásban hivatal vállaljanak.

Kána, december 26. Tegnap a távozó tengeri tiszteletére bucsulakoma volt, amelyre a hercegen kívül a törzstisztek és a konzuláris testület is hivatalos volt. Pottier tengeri nagy a görög királyra és családjára, György görög hercegre és Canevaro olasz külügyminiszterre ültette poharát.

HIRÉK.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— Uj királyi tanácsosok. A „Budapesti Közlöny” mai száma szerint a király Koczkar Zsigmond zombori közjegyzőnek és Ritter Ottó főfelügyelőnek a magyar államvasutak gépgyára, valamint a diógyőri vas- és aczelgyár igazgatóhelyettesének, kitűnő szolgálatai elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A római kongresszus vége. A Rómában egybegyűlt nemzetközi kongresszus, mely az anarchizmus leküzdése végett létesült, hat hetes tanácskozás után véget ért. A kongresszus magyarországi képviselője, dr. Sélley Sándor miniszteri tanácsos tegnap már visszaérkezett a fővárosba.

— Thun grófné temetése. Thun grófnét, az osztrák miniszterelnök feleségét, ma helyezték örök nyugalomra a hodenbachi családi sírboltban. A miniszterelnök és a grófné szülei még egyre kapnak részvétváltkozatokat; többek közt báró

Bánffy Dezső magyar miniszterelnök is táviratozott a gyászoló családnak. A mai nap folyamán temédek koszorút tettek le a ravatalra, köztük Mária Terézia főhercegnőt és Ferencz Ferdinand főherceget. Lajos Viktor főherceg maga tette le koszoruját.

— Bem emléke. A kolozsvári országos történelmi ereklye-muzeum emléktáblával jelölte meg azt a házat, amelyben Bem tábornok lakott, a Kolozsvárra való diadalmas bevonulás után. Az ünnepélyen a kolozsvári és kolozsmegyei honvédegyletek és igen nagy közönség voltak jelen. Madarász József, a képviselőház ezidőszerinti korelnöke levéllel mentette ki magát elmaradásáért. Madarász József levele így szól:

Budapest, 1898. december 23., este 5 óra.

Tisztelt elnök ur! Tisztelt barátom!

Korom, a téli időszak viaszatartanak a hazafias ünnepen való résztvehetéstől.

Pedig lelkem vágya lett volna az. Bem ugyanis 1848-ban, midőn Budapestre jött, László bátyámmal, a honvédelmi bizottmány tagjával, aki ebéd után rendszeren nálam időzött, megismerkedvén, ő is rendszeren vendégem volt a fekete kávé szürcsölésénél úgy egy kis óráig, amíg fivéremnek sikerült őt kinevezeteni, ami nem ment könnyen, mert sokan ellenei voltak.

Petőfi Sándor is barátom lévén, értesítettem őt efelől s néha akkor ő is megjelenvén, nálam ismerkedett meg Bemmel, aki honvédelmünk ki-magasló hőse lett.

Isten áldja meg önöket hű megemlékezésükért. Ápolják önök utódai is unokákról unokákra ez emlékből a szabadság szent lángját, mert a magyar nemzet természete, jelleme a haladás és szabadság szeretete.

Isten áldja önöket!

Hű barátjuk és honfitársuk:

Madarász József s. k.
1848—49. képviselő.

Ebben a levélben történelmi értékű adat az, hogy Petőfi Bemmel hől ismerkedett meg. Az ünnepséggel kapcsolatban hangversenyek és fölolvadások is voltak.

— Plósz államtitkár üdvözlése. Dr. Plósz Sándor igazságügyi államtitkár a király nemrég a Lipótrenddel tüntette ki. A „Belvárosi Szabadelvű Kör” ennek öröme ma küldöttségileg üdvözölte őt, mint a kör tagját. A küldöttség szónoka dr. Rakovszky Géza volt, tagjai pedig dr. Németh Antal, Oertzen Ottó, Verhovszky Emil, dr. Papp József és a belváros több előkelő polgára voltak.

— Castellar nagy beteg. Mint Madridból táviratozzák, Castellar tüdőhurutban megbetegedett. Attól tartanak, hogy ebből a bajból tüdőgyulladás fog fejlődni.

— A németek karácsonya. A „Simplicissimus”, ez az erős satiraju német lap, amelynek szerkesztőjét, kiadóját és rajzolóját csak nemrég fogták porbe felségsértés miatt, karácsonyi számában pompásan figurázza ki azt a legujabb német rendszert, hogy minden elejtett szóért, ártatlan megjegyzésért, mely a császár személye ellen szól (például, hogy fogalma sincs a zeneszerzésről) felségsértési pört akasztanak a leglojalisabb polgárnyakába is. A karácsonyi szám címkéjén egy angyal látható, aki ajándékokkal megrakodva száll le a városra. A kép alatt ez a szöveg áll: Ünnepiesen és magasztosan száll le az égből a karácsony angyala, hogy békét és boldogságot hozzon a németeknek. Legnagyobb sajnálatára azonban senkit sem talál otthon, mert az egész ország be van zárva — „felségsértésért.”

— Kézfogó. Mandel Imre, az „Országos Hirlap” kiadóhivatalának főnöke, eljegyezte özvegy Wertheimer Albertné leányát, Margitot, Bécsben.

— Rendjeladományozások. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Szerencs Jánosnak, a főrendiház elnöki titkárának, sok évi szolgálata alatt szerzett érdemei elismerésül a Lipótrend lovagkeresztjét díjmentesen, gárdonyi Neumann Frigyes tőzsdetanácsos, a magyar államvasutak gépgyára és a diógyőri vas- és aczelgyár felügyelő-bizottsága tagjának a magyar államvas-

utak gépgyára körül szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen és Róth Pál, a magyar államvasutak budapesti gépgyárában alkalmazott főfelügyelőnek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Halálozások.** Szecsődy József állami főreáliskolai tanár tegnap hatvanöt éves korában Temesváron meghalt. — Brezovay László, egerfarmosi nagybirtokos 23-ikán meghalt. Az elfhunyt terékeny tagja volt a megyei bizottságnak és két cikluson át képviselte Deák-párti programmal a mezőkövesdi választókerületet. — Leóvey Antal, Szabolcs vármegye volt alispánja, a pozsonyi országyűlés egykori követe és Lövé-Petri egykori birtokosa, aki hosszabb idő óta postamester volt Vajdácán, tegnap hetvenhét éves korában ugyanott meghalt.

— **A legelőért.** Az aradmegyei Kerek község lakosait nagy izgatottságban tartja egy rejtélyes gyilkossági kísérlet. Máris Nikoláj községi bírónak, mikor ma reggel öt órakor az utcáján kilépett, ismeretlen tettesek egymás után többször rálőttek; valóságos golyózáppal fogadták. Valósággal csoda, hogy a bírónak komolyabb baja nem esett, bár a golyók sűrűn röpöködtek körülötte. A lövöldözésre összeszaladtak a szomszédok, de a merénylőknek sikerült elmenekülniök. Állítólag azért törtek a bírónak életére, mert neki tulajdonítják a község körül elterülő legelő felosztását.

— **Egy fogas szenzációja.** Tévedések elkerülése végett: egyszerű ruhafogásról van szó. Olyan ruhafogásról, amelyen minden jóraváló klubhelyiségben található, sarokvasba illesztett forgatható fogásról. Összes különössége csak abban leledzik, hogy a Nemzeti Színház előcsarnokában van elhelyezve, és tegnap karácsony első napján próbálták ki először. Nehéz próba volt, rendkívül sok városi és nem városi bunda, gallér, köpönyeg volt ráakasztva. És nem lévén eme kényelmetlen helyzethez hozzászokva, megbokrosodott, ami néhány sarokvasnak a falból való utrakelésével és egy sereg jobb sorsra kárhoztatott bundának a földhözvágásával járt. Rendes szokás szerint előkelőbb házaknál a bunda ilyen balesete miatt háromkodni és jajveszékelnéi szokás. Valószínűleg ebből a szokásból virágzott ki az a kis szenzáció, amelynek ma egész nap oly nagy keletje volt: hogy a fogas romba dőlése rettentő pánikot keltett a Nemzeti Színház publikumában, az emberiség "nyöszörgött, sirt és zokogott". A valóság az, hogy mire tegnap este megszólalt a csengettyű, a fogas fel volt támasztva deszkával, úgy, hogy egy telt ház kabátjait is elbirta volna. Ez a Nemzeti Színház új fogásának tegnap este történt "katasztrófája", aminek képét ma itt-ott még a ruhataros kisasszonyok szép piros vérével is kifestették, hogy borzasztóbb legyen. A kevésbé pesszimista lelkűek úgy fogják fel az egész fogas-szenzációt, hogy az asztalos, aki a fogast készítette, részvényese lévén egy budapesti magyar színháznak, itt is felhasználta az alkalmat, hogy a publikumot a saját Tháliája keble felé riasztgassa.

— **Rablótámadás egy királyi ügyész ellen.** A fővárosban lézengő csavargók és mindeféle kétes egzisztenciák, úgy látszik, nem méltányolják elég melegen a munkaszünet intézményét. Sőt ellenkezőleg ugyancsak felhasználják az ünnepeket egy-egy vakmerő kirohanásra. A karácsonyi ünnepek alatt két rablótámadás is történt a fővárosban. Az egyiket Rakovszky István királyi ügyész ellen intézték. Rakovszky tegnap késő este másodmagával a Zuglóból, ahol látogatásban volt, hazafelé hajtatott. Mikor a kocsija a hajcsár-utra befordult, a fogatot hirtelen két ember megtámadta. Az utonállók botjaikkal bevették a kocsija ablakát, de mielőtt még Rakovszkyhoz nyulhattak volna, a kocsi a lovak közé csapott és elvágatott a rablók elől. Az ügyész fogata utközben egy arra czikáló lovasrendőrrel találkozott, akinek Rakovszky elmondta a történetet. A rendőr nyomban a rablók üldözéséhez látott és kérésére Rakovszky is visszafordult kocsijával. Csakhamar két suhanczczal találkozott, akikben Rakovszky fölismerte támadóit. A rendőr erre egy időközben odaért társával igazolásra szólította föl a két gyanus alakot. Az egyik kést rántott és azzal fenye-

getőzni kezdett, majd hirtelen megfordult és elfutott. A rendőr utána vágatott, de a szökévény átvette magát egy keritelen és eltűnt az éj homályában. Társát, Lökös Lajos, huszonhat éves borbélylegényt letartóztatták és a rendőrségre kísérték. Kihallgatása során megállapították, hogy a másik utonálló Szatmári István, huszonegy éves foglalkozás nélküli csavargó. Reggelre öt is kinyomozták és az angol-utcai Hubert-féle vendéglőben el is fogták. Ott is, mikor a rendőrök beléptek a helyiségbe, kést rántott, de lefegyverezték és bilincsekbe verve vitték be a veszedelmes alakot a főkapitányságra. A két rabló ellen megindították a bünygyi vizsgálatot.

Történt ma, mint említettük, még egy másik rablási kísérlet is, és pedig a szerecsen-utcában. Itt, a 37. számú házban lakik Nemes Erzsébet, egy rendőri felügyelet alatt levő leány. A leány ma reggel négy óra felé arra ébredt, hogy valaki megzörgette az ablakát. Az utcán egy fiatal embert látott, aki arra kérte, hogy nyissa ki az ablakot. A leány ki is nyitotta egy kissé, mire a fiatal ember beszédbe ereszkedett vele. Egyszerre csak az is ismeretlen megragadta a leány nyakát és fojtogatni kezdte, mire lépve az arany nyaklánczát, azzal eliramodott. A leány segítségért kiáltott, mire ott termelt a közeli rendőr és a menekülő után vetette magát. Az utcasarkon el is fogta és a kapitányságra kísérte. Ott Bohuslav Károly vasesztergályosnak mondta magát. Tagadja, hogy tettét rablási szándékból követte volna el, azt mondja, hogy részeg volt és így nem tudja, mit cselekedett. Védekezését természetesen nem hitték el és fogva tartották.

— **Egy leány gyanus halála.** Schifferdecker József kalaposnak Zsófia nevű tizenöt éves leánya tegnap szüleinek kerepesi-uti lakásán hirtelen meghalt. Miután a szemrevélt fiatal leányt az utóbbi időben egy lélekfurnó kerülgette, a szülők azt hiszik, hogy halála ezzel van összefüggésben. Holttestét a halál igazi okának megállapítása végett a bonczoló-intézetbe vitték. A rendőrség az ügyben szigorú vizsgálatot indított.

— **Abauj-szántói rablóvilág.** Abauj-Szántó vidékét rablótörténetbe tartozó szenzációk foglalkoztatják, amelyek egy urasági inas személyéhez fűződnek, aki kétszer szökött meg a fogházból s most egy rablóbanda élén rémitgeti a környék lakosságát. A részletek, az előzményekkel együtt, itt következnek: Három hónappal ezelőtt az abauj-szántói csendőrség Korlát községben elfogta Metzner József odaváló földbirtokos inasát, Csákány Istvánt. Az inast, akinek különféle lopások egész sorozata nyoma a lelkét, a községi bíró lakására kísérték s mivel attól tartottak, hogy elszökik, megvasalták. Az éj folyamán az őrizetűre kirendelt csendőrök elaludtak. Csákány a kedvező alkalmat felhasználva, kezéről a bilincset leszakította, az egyik csendőr fegyverét és töltényeit magához vette, a szoba ajtaját az alvó csendőrökre kivülről rázárta és megszökött. Napokig keresték hasztalan, míg végre a kassai törvényszéknél, a csendőr fegyverével együtt, önkényt jelentkezett. A kassai törvényszék erős őrizet alatt átkísértette az abauj-szántói járásbíróhoz, itt azonban a fogoly a fogház ablakát kifeszítette s úgy elment, hogy maig sem tudták kézrekeríteni. A csendőrség azt hitte, hogy a hideg tél majd visszakényszeríti az erdőből, de úgy látszik, Csákánynak nincs szándéka önkényt jelentkezni többé, sőt társakat toborzott magának s most mint "rablóvezér" fosztogatja és öleti az embereket. Utolsó gonosz tettét a mult csütörtökön követte el, amikor bandájának egyik tagja az erdőfelügyelő fiát mészárolta le és fosztotta ki. Gutser István abauj-szántói erdőfelügyelő ugyanis az erdővidék ellenőrzésére huszonegy éves János nevű fiát küldötte ki, mivel neki más dolga volt. Gutser János pisztolyal volt felfegyverkezve s alkonyatig maradt az erdőn. — Hazatérőben egy ismeretlen alak állt az útjába és egymásután kétszer rálőtt. — Az egyik golyó a nyakán, a másik az arczán találta Gutser Jánost, a ki erre összerogyott. Gutser János, akit nemsokára megtaláltak a hozzátartozói, még eszméletre tért annyira, hogy a részleteket

elbeszélhette, aztán önkivületbe esett s most a halállal vívódik. Elbeszéléséből a csendőrség azt következtette, hogy az utonálló haramia maga Csákány volt, a következéskor azonban arra enged következtetni, hogy nem ő maga, hanem egyik czinkostársa. A csendőrség ugyanis megsejtette, hogy Csákány éjjelenként be szokott járni szállásra abauj-szántói-rokonaihoz. Őrséget állított tehát a rokonok hajlékai környékén. Karácsony éjszakáján, hajnali négy óra tájban, az egyik őrség a leshelyen észrevette, hogy két gyanus alak közeledik Csákány egyik rokonának a háza felé. Az őrség hirtelen előugrott s igazolásra szólította föl a jövevényeket. E közben az egyik a gubája alól pisztolyt rántott elő s mielőtt megragadhatták volna, a szájába lőtt. A lövés annyira szétvetette a koponyáját, úgy, hogy nem lehet fölismerni. A másik idegen ezenközben elmenekült. A csendőrség megvizsgálta az öngyilkos ruháját és zsebeit, de semmiféle írást nem talált nála, amely kilétéről felvilágosítást adhatna. A pisztolyról azonban, melylyel az öngyilkosságot elkövette, kiderült, hogy azonos a haladókló Gutser István pisztolyával, amelyet tőle az erdőben elvettek. Ebből következtetik azt, hogy Gutser támadója és gyilkosa a most öngyilkossá lett bandita volt. Csákány ismét elmenekült. Karácsony első napján széleskörű nyomozást indított meg az erdőn a csendőrség. Találtak itt egy rögtönzött gunyhót, a melyben nagymennyiségű lövészer, reszelő, véső, egész készgűjtemény s különféle fegyverdarabok voltak. Ezeket a csendőrök elvitték, de Csákányt még mindig nem tudták kézrekeríteni.

— **Megőrült költő.** Egy fiatal költő szomorú sorsáról értesülünk. Szomorú (Trautsch) Károly, aki a Petőfi-társaság legutóbbi tagválasztó gyűlésén jelölve is volt, már hosszabb idő óta feltűnően viselkedett. Folyton izgatott volt, nagy tervekkel foglalkozott, ismerőseinek azt beszélte, hogy kiképezteti a hangját és operanékes lesz. Tegnap aztán idegessége annyira fokozódott, hogy a lipótmezei tébolydába kellett bezállítani. A fiatal poéta szomorú sorsa barátai és ismerősei körében mély részvétet keltett.

— **Valódi Jaeger tanár-féle normál-alsóruhák** (Benger gyártmánya), kötött és szövött gypjúrukat ajánl *Hejek Adolf, Szervita-ter, „a vadászszobor”*.

— **Folgár Sándor** egyetemi gyak. kötszerész-dusan felszerelt raktárában Budapest, Erzsébet-kört 50, a legkiválóbb minőségben kaphatók mindazok az orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyak valamint testi egészségünk védelmére szolgáló óvszerek, melyeket a modern orvosi tudomány előír.

Napirend.

Naptár: Kedd, december 27. — Római katolikus: János apostol. — Protestáns: János. — Görög-orosz (december 15.) Elisztér. — Zsidó: Tebeth 14. — Nap kel: reggel 7 óra 38 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 58 perczkor. — Hold kel: délután 3 óra 32 perczkor, nyugszik: reggel 7 óra 07 perczkor.

A földművelésügyi miniszter fogad délután 4 órától.

Nemzeti muzeum régiségára nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a *néprajzi osztály* is (ez illag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Muzeum-kört 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Téli tárlat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépői díj 50 krajczár.

A „Hódoló díszelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Tizenkilencz utas szerencsétlensége.

A bécs-budapesti személyvonatot karácsony napjára virradóra az érsekújvári állomás közelében szerencsétlenség érte. Tizenkilencz utasnak lesz ez a vonat és ez a nap emlékezetes. Ennyien sérültek meg a vasúti katasztrófában s kettő közülük talán életével fizeti meg ezt a bécs-budapesti utazást és valamelyik vasúti alkalmazott gondatlanságát.

Összeütközés történt.

Hogy kinek a vigyázatlansága okozta, még nem tudják, ámbár a szigorú vizsgálat azonnal megkezdődött. Talán ki se derül.

A szóban forgó vonat, mint rendszeren, tizenegy órakor este indult Bécsből Budapest felé s ötödfel órakor volt Érsekújvárról. Innen a pozsonyi omnibusz-vonat éppen ekkor indult és a bécsi megállott a pályaudvar előtt valami háromszáz lépéssel, hogy az omnibusz kirobogását megvárja s azután meujen be az állomásra.

Rendkívül sűrű köd volt, alig láttak s észre sem vette az utolsó kocsin levő fékező, hogy a vonat után két egybekapcsolott mozdony robog. Bécsből indult ez a gépvonat valamivel a személyvonat után. A mozdonyon levők sem látták az álló vonaton égő lámpákat, csak akkor, amikor már későn volt, mert a teljes erővel haladó mozdonyt megállítani nem lehetett. Nagy recsegécs-ropogás nyomta el a gép zakatolását s a következő pillanatban, az álló vonat két utolsó harmadosztályú kocsija forgácsesá zuzva lefordult a sínokról, kisklott az ezek előtt volt két más személykocsi is és a fűtőkazárkocsi több alkotórésze is összezúzódott.

Az utasok kiugráltak a kocsikból. Akik benn maradtak, valamennyien megsérültek. Kettő aligha marad életben, tizenöt többé-kevésbé gyógyítható sebet kapott s ketten a vasuti alkalmazottak közül is súlyos sebekkel borítva feküdtek a katasztrófa színhelyén.

A két súlyosan sérült utas egyike huszonöt évesnek látszó fiatal ember, a jobb halántéka van bezúzva, eddig nem is hallgatták ki s e miatt nem tudják a nevét sem. Az érsekújvári közpórházban ápolják.

Vámosy Gizella énekesnő a másik, akinek jobb keze feje és csuklója törött össze. Budapestre hozták.

Umlauf József kadétiskolai növendéknek a balfüle szakadt le.

Veszedelemes sebet kapott Spitzer Jakab bécsi ékszerész és Barada Sarolta bécsi divatárúsnő is. Mind a kettő kiszállott a vonatból s a legközelebbi gyorsvonattal visszautazott Bécsbe.

A beteget Finger bécsi orvos és az érsekújvári orvosok kötötték be és az érsekújvári kórházban elhelyezett névtelen sérült, továbbá a Bécsbe visszament ékszerész és divatárúsnő kivételével valamennyi Budapestre jött.

A vonat másfélórai késéssel érkezett meg a fővárosba.

Az államvasutak igazgatósága a katasztrófa után azonnal megindította a vizsgálatot s két forgalmi tisztviselőt felfüggesztett hivatalától.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A Vígyszínház ujdonsága. A Vígyszínház legközelebbi ujdonsága „A galamb” (Le pigeon) című francia bohózat lesz, amelynek Dés Gas, Pericaud, Hesse és De Berny a szerzői s amelyet Ambrus Eötvös fordított magyarra. A darabnak január első hetében lesz a bemutatója.

* She. Mader Raoul balettje ma este kerül színre huszonötödikször az Operában. A rokonszenves szerzőt többször hívták a lámpák elé és egy babérkoszorúval is meglepték.

* Beamt-négyes. Karácsony két ünnepnapján a brünni Beamt-négyes egy-egy hangversenyt rendezett a Royalban. A „humoros” és kevésbé izléses énekszámokon a nem túlságosan nagyszámú közönség igen mérsékelten mulatott.

* Vásárlások a téli kiállításon. Az elmúlt napokban a téli kiállításon a következő újabb vásárlások történtek:

Molnár József: „Olasz komp”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Hauser Ilka. Telkessy Valéria: „Virágok”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Steiner M. J. Koszkol Jenő: „Barack-csendélet”, vízfestmény; (az ismétlődő tárlatból) vevője: Keszthelyi Ernő. Koszkol Jenő: „Szárnyas csendélet”, vízfestmény; (az ismétlődő tárlatból) vevője: Keszthelyi Ernő. Kubányi Lajos: „A mádi zsidó”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Kann Lajos. Braunecker Stina bárónő: „Grünöles-csendélet”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Kann Lajos. Tolgyessy Arthur: „Részlet Sötétokról”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Benke Gyuláné. Horváth J.: „Alkony”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Korniss Károly gróf. Lukácsy Lajos: „Éva”, gipszszobormű, harmadik példány, (a karácsonyi tárlatból) vevője: gróf Korniss Károly.

Lukácsy Lajos: „Éva”, gipszszobormű, negyedik példány, (a karácsonyi tárlatból) vevője: K. Wenczel Tibor. Lukácsy Lajos: „Janicsár-fej”, gipszszobor, (a karácsonyi tárlatból) vevője: dr. Korányi Sándor. Wolf Károly: „Pipagyújtás”, olajfestmény; vevője Fodor Károly. Rubovics Márk: „Megyeri részlet”, olajfestmény; vevője Fodor Károly. Stein János: „A versaillesi parkból”, olajfestmény; vevője Waidler János. Kacz Endre: „Oszi alkony”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Waidler János. Háy Gyula: „Zugluti részlet”, vízfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Waidler János. Rajzó Miklós: „Hát az anyád?”, olajfestmény; (a karácsonyi tárlatból) vevője: Grecsák Károly. Mannheim Gusztáv: „Idyll”, olajfestmény; vevője: Sándor Pál.

Az eddigi vásárlások összege 17,255 forintot tesz ki, mely összegből 2800 forintot a képzőművészeti társulat pénztára fizet ki az illető művészeknek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

== A férj becsületéért. Párisból táviratozzák: Ma tárgyalta az esküdtsek nagy közönség és különösen sok asszony jelenlétében Palmiérné asszony ügyét, aki szeptemberben meglötte Oliviert, a „Lanterne” szerkesztőjét. Palmiérné nagyon nyugodtan adta elő a történeteket és az elnök kérdésére azt válaszolta, hogy meg akarta ölni Millerand-t, hogy megboszulja a maga és gyermeke becsületét. (Tudvalevőleg Millerand nem volt ott a szerkesztőségben, mikor Palmiérné odament és Olivier ugyszólván tévedésből került bele a dologba.) Az esküdtsek még ma be is fejezte a tárgyalást és Palmiérné Oliviernek fizetendő tízezer frank kárpótlás megfizetésére ítélte, az emberölés vádjá alól pedig fölmentette.

== Okirathamisítással vádolt ügyvéd. Sztrakovics József Ferencz korponai ügyvéd Fábán Jánostól földet és házat vett. Az adásvételi szerződés megkötése után az ügyvéd beadott egy kervényt a telekkönyvi hatósághoz, hogy a tulajdonjogot az ő nevére írják. A telekkönyvben tényleg Sztrakovics javára kebelezték az ingatlant. Alig néhány hét múlva az ügyvédet közokirathamisítás miatt jelentette fel Fábán János, aki azt állította, hogy ő a birtokát nem adta el az ügyvédnek, így tehát a szerződésen szereplő Fábán aláírás hamisított. Az ipolysági törvényszék meg is indította az ügyvéd ellen a büntető eljárást, de a tárgyalás során kiderült, hogy a telekkönyvben tulajdonosként szereplő Fábán János nem az a Fábán János volt, aki mint eladó az adásvételi szerződést aláírta, hanem ennek egyik rokona, aki szintén ezt a nevet viselte. A vádlott tagadta, hogy ő nevet hamisított volna és az ipolysági törvényszék beigazolva látta, hogy a vádlott ügyvédnek a vétel alkalmával tudomása nem volt arról, hogy a telekkönyvi tulajdonos és az eladó Fábán János nem egy személy, ezért tehát az ügyvédet teljesen felmentette a vád és következményei alól. Az ügyész felebbezésére a tábla s ma a kuria is foglalkozott Sztrakovics ügyével s mindkét felsőbb bíróság is felmentő ítéletet hozott. Az ügyvéd most maga, az eladóként szereplő Fábán Jánost fogja perbe.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek fejtűnő olcsó árért kézen kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást czégünk előkelő hiruve biztosítja, a munka kivételét pedig az üzlet képe elárulja. Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van, kizárólag tiszta gyapjú- és valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Múzeum-körut 36.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsébet-tér 10.

REMINGTON

Írógépek
díjmentesen, vétalkötelezettség
nélkül, az ország bármely részében bemutatjuk.

BUTOROK

legelőcsőbb bevásárlási forrása, szolid, lelkiismeretes kiszolgálás mellett

Nemes és Lengyel

kárpitos és asztalos-butortelepe

Budapest, IV., Kecskeméti-u. 6. l. em.

KÖZGAZDASÁG.

Budapest, december 26. A mai ünnepi magánforgalomban az üzlet csak néhány kötésre szorítkozott. Az irányzat mindvégig szilárd maradt. Osztrák hitelintézeti részvények 363.60—363.95, Magyar hitelbank részvény 394.80—395.20, Osztrák-magyar államvasuti részvény 368.25—368.40 forintot kötetett. Záratkor maradt: Osztrák hitelintézeti részvény 363.95 forintot.

Lisztkivitelünk Fiumén át. A múlt hónapban ismét nagyobb kerek számban ezer kocsiakomány mennyiségű magyarországi liszt hajóztatott el a fumei kikötőből, ami jelentékenyen több az előző hónapokban, valamint a múlt év november havában elszállított mennyiségnél. Kivitetett ugyanis a folyó évi november hónapban Fiumén át tengerentuli piacokra összesen 10,233 tonna liszt, tavaly novemberben ellenben csak 6215 és a folyó évi október hónapban csak 7642 tonna, mely mennyiségből 7812 tonna fővárosi és 2421 tonna vidéki malomokból származott. — A mi különösen az Angolországba irányuló kivitel illeti, megfigyendő, hogy az a múlt hónapban ötven százalékkal nagyobb volt, mint az előző október hónapban és kilenczven százalékkal nagyobb, mint a múlt évi október hónapban, az év eleje óta november hónap végéig azonban 25.804 tonna összmennyiséggel még mindig jóval csekélyebb, mint a múlt évi 42.421 tonna, mely évnek első fejtében a kivitel még rendszeres mérvekben mozgott. Némi, habár aránylag csekélyebb hátramaradás mutatkozik még a brazíliai kivitelben is, hová elszállított az idén november hónap végéig Fiumén át összesen 5200 tonna liszt, a tavalyi 6150 tonnával szemben.

Országos magyar kertészeti egyesület. Az egyesület ma hétfőn tartotta közgyűlését. Emich Gusztáv elnöklése alatt. Az elnök rövid jelentésében konstata, hogy az egyesületnek tagjai mindinkább szaporodnak és az egyesület működését megkezdte a külföld is megismerni. Ezután zsegrai Sigray Ferencz titkár terjesztette elő jelentését. Az egyesület a múlt évben rendezett hamburgi kertészeti kiállításon Szelnár Adolfal képviseltette magát, de egyelőre még nem vehetett részt a kiállításon. Az egyesület alapító tagjai közé belépett nemeskéri Kiss Pál államtitkár, amit a közgyűlés örömmel vett tudomásul. A gyűléskivitelét a jövő évre kellett halasztani, mert amikor a kiállítás megnyitására készültek, éppen meghalt Erzsébet királyné és a földmívelési miniszter azt az óhaját fejezte ki, hogy a kiállítást tartsák meg máskor. Bejelentették Schnierer Aladár és gróf Bethlen András volt földmívelésügyi miniszter halálát, mire a választások következtek. Elnök lett: emőkei Emich Gusztáv, alelnökök: Bárány Liptay Béla, Szelnár Adolf. A választmány tagjai pedig: Angyal Dezső, Reinboth Béla, Molnár István, Klein Gyula N., dr. Mágocsy-Dietz Sándor, Máday Izidor, Szelderheim Bruno, Hein János.

A borhamisítások. Már jelentettük, hogy a pénzügyminiszter a tokaj-hegyaljai borfogyasztási adót a községeknek adta bérbe. Ennek következtében Molnár István főispán értekezletre hívta össze Tokaj-Hegyalja községi előjáróit, hogy megismertesse velük a célt, melyet a kormány az adóknak ilyen bérbeadásával elérni akar, hogy tudniillik a községek a borfogyasztási adók helyes kezelésével a borhamisítás bűnös mesteriségét megakadályozhatják. A törvények — ugymond — kiméletesen háznak a borhamisítókkal, a községek indítsanak tehát mozgalmat, s teljes erővel hasáanak oda, hogy a borhamisítást, mely a tokaj-hegyaljai igazi borok értékét megsemmisíti, minden áron megakadályozzák.

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. kedd, december 26-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 104. Havi bérlet 12.

John Gabriel Borkman.

Színház 4 előadásban. Irta Ibsen Henrik. Fordította Jászai Mari.

Személyek:

John Gabriel	Szacsavay
Gunnar	Heller L.
Erland, a fiú	Buzsó
Reid, a nő	Jászai M.
Vilhelm Fanny	Pappné
Frida, a leánya	Gubinyi
Malene	T. V. záró
	Demjén M.

Kezdete 7 órákor

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Hamlet.

Nagy epra 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Thomas A. Szövegét írta Carlo G. Barbier. Fordította Böhm G.

Személyek:

Hamlet	Fumagalli
Claudius	Ney D.
A király	Kornay
Polonius	Mindly
Laertes	Kertész
Narcelius	Ney B.
Horatio	Szendrói
Gertrud	Hilgermann
Opelia	Blätterbauer

Kezdete 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Az unatkozó király.

Spanyol operette 3 fev. előjátékkal. Irta Miguel Ramos Carrion és Vital Aza. Fordították Szalai E. és Hevesi S. Zenéjét szerzte Chapi.

Személyek:

A király	F. Hegyi A.
A hadügyminiszter	Németh
A tengerügy	Solymosi
A pénzügyminiszter	Ujvári
A belügyminiszter	Tollagi
Egy kapitány	Kassai
Egy tiszt	Kenedich
Juan, tanyásgazda	Horváth V.
Maria, a felesége	M. Csabai
A falu bírója	Kies M.
Rósa rokona	Z. Bárdy G.
Jeremiás rokona	Vidor
A német követ	Várnai
Az angol követ	Luhinarky

Kezdete 7 órákor.

Színházi műsorok a 8. oldalon.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

—Délután 3 órákor lezárítottott helyekkel:

A tekenősbéka.

Bobózat 3 felvonásban. Irta Leon Gandillot. Fordította Faj J. Béla

Személyek:

Champfleur	Göth
Léon, a felesége	Láncz
Leuarguine	Nikó L.
Erneste	Gál
Jumart, ügyvéd	Balassa
Auolphe	Jap. Izsei
Giboulean	Rud. Szabó
Gibouleanne	Huz. Paly
Juliette, leánya	Ha. M.
Angèle	Pecsi P.

54. szám. 55. szám.

Érte közzeltt helyekkel

Erneste Zarcónnek és Árculának első vendégeiként

Spettri.

(Kisérletok)

MAGYAR SZÍNHÁZ.

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperin.)

Operette 3 felvonásban. Irta H. Raymond és P. Buzoni. Zenéjét szerzte Herr. Ferd. Rákosi. Viktor és Makai Emil.

Személyek:

Piperin	Boros
Meringard	Székely
Bardinet, festő	Rákosi
Vetiver	Halasi
Roussigne	Rákosi
Leó, festőművész	Ódry Z.
Colombe	Ledevsky

Kezdete 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Gyurkovics ur.

Érte közzeltt

Kezdete 7 órákor.

Huzás már jövő héten.

100.000 korona

Ára 1 korona

Megrendeléseket újságíró sorsjegyekre pontosan eszközöl:
Hecát bankháza Budapest, Ferencziek-tere 6.

Makulatura-papír

olcsón kapható. Czim a kiadóhivatásban.

Hirdetések.

felvételnek lapunk kiadóhivatásban.

VIII. József-körút 65. szám

FOGAK

2 forinttól, handkúl, hogy a gyökereit el kellene távolítani, szárpadiással s anélkül is (hidmunka). Foghuzás fájdalom nélkül. (Cocain-élesztetnek, melyek a szárpadiást fölöslegessé teszik. 825

Fogorvos dr. NEUFELD,

Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota. Vasár- és ünnepnapokon délután 4—5-ig.

COGNAC Tricoche & Co.

Alapított 1820-ban. Franciaország legelőkelőbb köreiből használt gyártmányát ajánlja eredeti palackokban

Kintzly Gyula

fűszer- és csemege üzlete
Füredi-utca 4. Füredi-utca 4.
Telefon szám 76.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Köllly egyetemi tanár urak által gyógyszerre ajánlott

„Góliát-Malátasöre

legjobbokban, vérzegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Katona-ügyekben

legjobb, leggyorsabb és legolcsóbban eljár és elintézi reklamációkat,

megszerez utóleveleket, időelőtti nászújságot engedélyeket, úr- és leány- és önkéntesek összes személyes ügyében, konverzió és besorozás a fűzti urak részére házassági engedélyeket stb. a Dominikó János v. csász. és kir. számadós tulajdonát képező

Katonaügyi iroda

Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Illusztrált levelező-lapok

bármilyen egy vagy több fénykép után

100 drb. 3 frittól) feljebb.
1000 drb. 10 frittól)

Uj feltételért külön 1—2 fritt számítottik.

Alkalmas karácsonyi ajándéknak, vagy újévi üdvözlőnek.

KURZWEIL FRIGYES

fényképész
V. ker., Dorottya-utca II. sz

Csakis ezt kérje:

„Cognac” (Három csillag)
Louis de Salignac & Co.
gyártmánya
Cognacban.

Gróf Andrassy Géza

parnói uradalomból

Tusza-Ujfalu, u. p. Parnó, Zemplénn.

Legfinomabb pergetett virágméz

(valódiságáért kezesesség vállalatik)
5 kgos dobozokban bérmentve 3 forint 30 kr.

Bel- és külföldi

hires gyártmányu zongorák,

planinók és harmóniumok

legdusabb választékban a Zenepalotában

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari szállítók.

Zongora-termek

Kossuth Lajos-utca 22. szám a. (Károly-körút sarkán). Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet,

Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 fritt. Javitások pontosan teljesítettek.

SZABADALMAK

gyors és lelkiismeretes kiszolgálását végzi a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapestben, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz.

Találmányok finanszírozása és értékesítése. Védjegyek bejelentése. Felvilágosítás díjtalan. Megkeresésnél tessék lelapra hivatkozni.

TÉLI KIÁLLÍTÁS

az Országos Magyar Központvívó Társulat városligeti Műcsarnokában
1898. december 1-től 1899. január 15-ig.
Nyitva reggel 9-től délután 4-ig.
Csütörtökön este 6—11-ig villanyvilágítás mellett cétahangverseny

Buffet.

Belépti díj egy korona.
Vasárnap d. u. 5 óráig 9 óráig villamos világításnál a rendez belépti-díj mellett.
Képes tárgymutató ára 30 kr.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket jutányos áron, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászonraktára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca II.

Csak 14 fritt 75

4 köbméter (1 öl) selejtes kemény tüzi-fa

(vendégek, kivételként bentartók, kisebb háztartások számára továbbá jobb minőségű)

cser vagy bükkfa **16 fritt 75 kr.**
4 köbméter (1 öl)
felaprítva, házhoz szállítva, pénzébe fordítva.

Sustig és Tsa Tüzifű-raktár: Felső-rámpart 23
Tüzifű-iroda: Erzsébet-körút 15.
Telefon: 29—88.

Színházi műsorok.

	Személyi Színház	U. N. Színház	Vígjáték	Művészeti	Magyar Színház	Vár Színház
Szerda	A sevillai borbély	Bajazzók	Amleto	Diákkisasszonyok	B. A. L. E. K.	—
Csütörtök	A rók barátja	A biblia ember	I dionesti Eon Pietro Garaso	Diákkisasszonyok	A bolond	Stuart Maria
Péntek	Rosenkranz és Güldenstern	Don Juan	Padrone delle ferriere	Diákkisasszonyok	A bolond	—
Szombat	A apósok	Babatündér	A tekenősbéka	Diákkisasszonyok	A bolond	—
Vasárnap d. u.	—	—	—	Gyimesi vadrig	Aranylakodalom	—
Este	Himfy dalai	Hunyadi László	—	Bibliás asszony	B. A. L. E. K.	—

Schlick-féle

vasöntöde és gépgyár
részvény-társaság
BUDAPEST.
Gyár és irodák: Külső Váci-ut
29—37.

telepek berendezése, zsillipek, átereszek, felvonó-gépek, tartányok, csövek, „Reform“ viztisztító-készülék (Popolka találmánya).
Vasúti kocsik, teher- és személyszállításra.

Hengerelt és szögecselt vasgerendák.

Keszitményei:

Építési vasmunkák, istálló berendezési cikkek, vashidak és te-tőszerkezetek, vasöntvények, oszlopok, épület-bádogasmunkák, fémdiszitmények, műemlékek szobrok, gőzgépek és kazánok, utihengerek, teljeskörű szivattyu

Idős és fiatal embereknek

ajánlatos tanulságul dr. Müller egész-s. tanácsos új bővített kiadásban megjelent műve a

megzavart ideg-és nemiszervezetről

és ennek radikális gyógyításáról. Bérmentes küldés 60 kr-ért bélyegeken. Curt Röber, Braunschweig.

Grete. Megkaptam drága soraidat, csókollak értedük. Válaszomat szerdán kérek átvenni. Hogy miért oly későn megmondja levelem. Ól, csokol szelmed, Faust. 2497—1

New-york kávéházban I. hó 25-én emeleti második párholyban ülő szép barna hölgy ismerettségét kéri szomszéd asztalán ülő fiatal ember, választ post-restante „Bizalom“ címen.

Nekünk bemutatott színtalan megbízható hiteles közönetirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézetünk legmögébb ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsőfolyásokkal és sebeket, az önfertőztetés utóbjait, az elgyengült férfierőt, magán-léseket, a bujakör utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanosság egyik főokozója és bűnbefogósegekét gyógyít új gyógymód szerel, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor v. cs. kir. oszt.-bíró Budapest, Belváros, IV. ker., Kigó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.
Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolunk és győz-szerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

Már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemű betegségek és ezek egyszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2.50 kr., most csak 60 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ft be-küldése mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvét mellett.
A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemű élet-ébredése. III. Az önfertőztetés s az éjjeli magömlések IV. Húgy-csőtakaró(tripper) és húgycsőszűkítések V. A bujakör (siphilis), VI. A fehérfolyás. VII. Elgyengült férfierő VIII. Női magtalanosság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünetjeje a prosztátia.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyják kíméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár kézenzeve lön egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megterítése ellenében eladni. En vagyok felhatal-mazva ezen megbízás keresztvitelére. Ennekögya min-demkének megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.00 megterítése ellenében, és pedig:
6 db legfinomabb asztali kész, valódi angol pengével,
6 db amerikai szabadalmazott ezüst-vokkanalat,
12 db amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmerőt,
1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojómérőt,
2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kahelyt,
6 db angol Victoria-alsóálcát,
2 db feltűntet kelő asztali gyertyatartót,
1 térszűrő,
1 db legin, mabb csukorhintőt.

44 db összesen csak frt 6.00.
A fenti összes 44 tárgy ezalót 40 forintba került és most ezek frt 6.00 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen leheréres, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért jóállású vállalatok. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédélgesen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magam mindenkinék, akinek az áru meg nem felel, az összeset minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki se mulasztja el ezen kedvező alkalmát, hogy ezen díszgarnitúrát meg-nézze, mely

karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi

ajándéknál minden jobb hártartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S

Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Silber-waarenfabriken.

Wien, H. Rembrandtstrasse 19/0 Telephon Nr. 7114.

Szűkítés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előleges be-küldésével. Tisztító por hozzá 10 krajczár.

Osak a mellékelt végjeggyel valódi (egészsegi ércz.)

Kivonat az elismerő iratokból: Kaldeményt megkaptam s meg vagyok elé-gedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr-ért. Baró Bánfyné.

A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elége-lve. C. Chotek-Gudenus grófné.

Laid, 1898. szept. 1.

Budapesti és bécsi katonakórházak-ban, valamint számos katonaezredék-nél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható. Számtalan köszönetnyilvánítások és elismerések bel- és külföldi betegei részéről.

Titkos betegségeket,

a legolmányagottabb hugycsőfolyásokat, bujakörös sebeket, szphilist, az önfertőztetés utóbjait.

Elgyengült férfierőt

az orvos-világ által legújabbban oljanyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Elektromasszage

által magömlést, nőknél fehérfolyást, befecsken-dezés nélkül, bármely női bajokat, a legmakacsabb bór-betegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg-és esnek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincz-bajt gyógyít 10 évi civil és 15 évi katonae-orvosi tapasztalat után a legújabb gyógymód szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACS Y

v. cs. és kir. ezredorvos.

Lakik: Budapesten, Váci-körut 4. sz. I. em.

Bejárat a lépcsőnél.

Kezdet: Délelőtt 9-től 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy mánt férfiaknak külön be- és kijárat. Külön váróterem. Levelekre azonnal díjtalanul válaszolnak, gyógyszerkezelésről is gondoskodva lesz.

POLGÁR SÁNDOR

egyetem, gyakorlott orvosi mű, és küls erősz

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt rak-tárát saját gyártmányu orvos, sebész és betegápolási tár-gyakban.

Saját találmányu, nagy kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gum-miharisnya, orthopaedia-ké-szülékek, műlábak szekek stb

Valódi francia tudónlegesség-gek F. Berguerand fils párisi gyárából. 9438

Részletes képes árjegy-zék ingyen és bérmentve.

Gyengeségi

állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai foly-tán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai

rendelő-intézetét

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körut 44. sz., I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán hono-ratium teljes gyógyulás után ázethető

Rendelés délelőtt 8—1-g, délután 2—8-g.

huzásra érvényes újságírók sorsjegye ára csak 1 korona.

Főnyeremény 100.000 korona ért. 5 nyeremény á 20.000 kor. stb. stb.

Első huzás visszavonhatatlanul már jövő héten.

Megrendeléseket pontosan teljesít :
A Budapesti Újságírók Egyesületének sorsjáték-kezelősége
IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.